

Székesfehérvár és Vidéke

Az újság a 130 éves múltú, azonos címmel megjelent napilap utódjaként a 2013-as Szent István Emlékév eseményeihez kapcsolódva jelenik meg.

Társadalmi, közművelődési és szépirodalmi
KÖZLÖNY

Megjelenés:
minden páros héten, csütörtökön
Székesfehérváron
Ingyenesen terjesztve

A TARTALOMBÓL: Helyben történt - 2. oldal • Múltidéző - 4. oldal • Fehérváriak mesélnek - 5. oldal • Civilben - 7. oldal

Búzamag és atommag

Na, ez az a pillanat, amikor az embernek sok minden eszébe jut, és aztán persze, kérdez is. Mert nem lehet megállni kérdések nélkül. Mert valljuk be: a legtöbb tizenéves nem atomfizikával vagy éppen mágneses erőtér vizsgálatával tölti szabadidejét. Szóval, jönnek a miétek. És a hogyanok. Mint most is, amikor három olyan fiatal mutatkozott be a Hiemer-házban rendezett sajtótájékoztatóra, akik kimagasló eredményeket értek el a Tudományos Diákkörök XIII. Országos Konferenciáján.

A székesfehérvári Lánzos Kornél Gimnázium két tanulója, Drávai Tamás és Nyerki Emil nagydíjat, Papp Eszter első díjat kapott, Viola Hajnalka pedig második helyezést ért el. A Kutató Diákok Országos Szövetsége és a Kutató Diákokért Alapítvány a 2012/13-as tanévben ismét meghirdette a Tudományos Diákkörök XIII. Országos Konferenciáját. A TUDOK konferenciára saját, kizárólag tudományos kutatásról szóló munkával, témamegkötés nélkül jelentkezhetnek a diákok a Kárpát-medence egész területéről. A többfordulós verseny döntőjét március 22-23-án rendezték meg Tatabányán, ahol 12 szekcióban 130 diák tartott előadást saját felfedezéseiről, eredményeiről. A Lánzos Kornél Gimnázium négy tanulója kimagasló eredményekkel tért haza.

Dr. Ujvári Sándor felkészítő tanár elmondta, hogy a kutató diákok mozgalmának elindítását 13 évvel ezelőtt Csermely Péter biokémikus professzor kezdeményezte azzal a céllal, hogy

Foto: Csillag-Hök Tamás

a hagyományos tudáspróbák mellett külön is összemérjék tudásukat az egyéni kutatásban jeleskedő fiatalok. Ebben a középiskolai tanárok segítenek diákjaiknak, akik kapnak egy mentort valamelyik egyetemről, aki lehetőséget ad nekik laboratóriumi kutatásokra, és irányítja azokat. A kutatás végét egy konferencia zárja, ahol a diákok beszámolhatnak munkájukról. Eleinte ez csak hagyományos konferencia volt, később alakult ki a verseny, amelybe aztán bekapcsolódtak a határon túli területek is. A versenyen idén mintegy 40-50 iskola vett részt, közülük sikerült elérnie a kimagasló eredményt a

fehérvári intézménynek. A nagydíj egyébként olyan, mint a csillagos ötös, a kiválók között is legkiválóbbakat tüntetik ki ezzel a címmel. A nagydíjasok és első helyezettek plusz felvételi pontokat kapnak, 30, illetve 20 pontot, valamint pályázhatnak arra, hogy közülük valaki részt vehessen a Nobel-díj átadáson december 10-én Svédországban.

Brájer Éva alpolgármester is úgy vélekedett, hogy a három bemutatkozó diák munkássága olyan szellemi magasságokat mutatott be, amit „hétköznapi ember nehezen lát át, nehezen fog fel”. Véleménye szerint az ország számára is

fontosak ezek az eredmények, hiszen ha van kellő figyelem és anyagi lehetőség a tehetségek támogatására, az nemzetközi szinten ki tudja emelni Magyarországot, és ez lehet a felemelkedés útja. És persze, Fehérvár számára is fontos, hogy a tehetséges diákok tanulmányaik befejezése után visszatérjenek Székesfehérvárra, hiszen a városnak „akkor van jövője, ha a tehetségek a képességeiket itt kamatoztatják” akár a gazdaság, akár a kultúra területén.

Az ifjú tehetségek a 3. oldalon vallanak arról, hogy miért és hogyan foglalkoztak választott témájukkal.

A vásárlók barátja

Hogyan lehet egy város a vásárlók barátja? Például úgy, hogy a területén működő kereskedők, szolgáltatók tevékenységét elismeri, mondjuk úgy, garanciát vállal értük. Na persze, csak akkor, ha az érintettek megfelelnek a feltételeknek, és teljesítik vállalásukat. Ami nem más, mint egy alapjában véve természetes dolog: a tisztességes kereskedői, szolgáltatói magatartás. Vagyis, nem csapják be a fogyasztót. Ennyire egyszerű. Lenne. De mindannyian tudjuk, hogy aminek természetesnek kéne lennie, az sokszor nem az, nem véletlen, hogy szükség van törvényekre, és szükség van fogyasztóvédelemre. De szerencsére akadnak, akik komolyan gondolják a „Mindent a vevőért!” szlogent.

Őket ismeri el a Vásárlóbarát Város program, amit az Alapítvány a Székesfehérvári Fogyasztóvédelemért indított útjára Székesfehérvár önkormányzatának támogatásával. A kezdeményezés elsődleges célja a helyi kereskedők, vállalkozók és a fogyasztóvédelmi társadalmi intézmények, szervezetek közötti együttműködés kialakítása, a tisztességes és etikus piaci magatartás továbbfejlesztése. A programhoz bárki csatlakozhat, aki önként

vállalja ezt. A nyilatkozat aláírása után megkapja azt az emblémát, ami garantálja, hogy a vásárló, a fogyasztó nyugodtan igénybe veheti az adott kereskedő, szolgáltató szolgáltatásait. Egészen addig, amíg eleget tesz a vállalásának. De persze akinek valóban fontos a vásárló, az ügyfél, annak mindez természetes.

Székesfehérváron egyelőre 31 kereskedő és szolgáltató jelezte, hogy részt vesz a programban, ők vehették át elsőként azokat a matricákat, amelyek tanúsítják arról, hogy a fogyasztó bizalommal fordulhat hozzájuk. A csatlakozást igazoló emblémákat az üzletek képviselői Cser-Palkovics András polgármestertől kapták meg a Hiemer-házban rendezett ünnepségen március 20-án. A rendezvényen jelen volt Németh László, az Alapítvány a Székesfehérvári Fogyasztóvédelemért kuratóriumi elnöke és Domokos Tamás kuratóriumi tag is, a programot elindító szakmai szerve-

zetek képviseletében.

A város polgármestere elmondta, hogy a felmérések tanúsága szerint Székesfehérváron kiemelkedő a vásárlóerő, de az itt megtermelt

forintokat nem mind helyben költik el a város lakói. „A mi közös feladatunk, hogy ez az arány javuljon. Meggyőződésem, hogy ebben az önkormányzatnak is van feladata, de az üzleteknek is érdekük az a kölcsönös együttműködésen alapuló jó kapcsolat, amely nemcsak a Vásárlóbarát Város programot elindító szakmai szervezetekkel, hanem magukkal a vásárlókkal is kialakulhat ezen keresztül.” – fogalmazott Cser-Palkovics András.

Természetesen a programban résztvevők köre bővíthető, a folyamat nincs lezárva, mondta Domokos Tamás. „Annak örülnék, hogy ha több száz kereskedő, szolgáltató is tudna csatlakozni a Vásárlóbarát Város programhoz.” Véleménye szerint „ennek nem csak turisztikai jelentősége van, hanem a város szempontjából is fontos, hiszen ha helyi közösségként tekintünk magunkra, akkor előbb-utóbb nincs szükség a szabályozásra, mert maga a közösség fogja szabályozni ezeket a kérdéseket, és kirostálódznak azok a kereskedők, szolgáltatók, ahol nem érzik az emberek a kiemelkedő figyelmet.”

folytatás a 2. oldalon

A vásárlók barátja

folytatás az 1. oldalról

A programot jelképező emblémát az üzletekben helyezhetik ki az abban résztvevő kereskedők, szolgáltatók. A Fehérvári Civil Központban működő Alapítvány a Székesfehérvári Fogyasztóvédelemért pedig folyamatosan nyilvántartja azokat vállalkozásokat, amelyek jogosan használják a Vásárlóbarát Város emblémát, és rövid bemutatkozó szöveget is összeállítanak az üzletekről. Németh László elnök elmondta, hogy a programmal a Szent István Emlékévhez is kívántak csatlakozni, az emblémán magyarul, németül és angolul is szerepel az, hogy az adott üzlet vásárlóbarát

hely, etikus kereskedelmi egység. „Ezzel a turizmust és a városmarketinget is szolgáljuk. Reméljük, hogy minél több kiadványba bekerül a Vásárlóbarát Város program híre és a megbízhatóság még több turistát vonz Székesfehérvárra.” – fogalmazott Németh László kuratóriumi elnök.

A program résztvevőinek köre nyitott, vagyis továbbra is várják kereskedelmi, vendéglátó és szolgáltató üzletek jelentkezését, akik vállalják, hogy a fogyasztóvédelem és a tudatos vásárlói magatartás, valamint az etikus piaci magatartás erősítése érdekében együtt dolgoznának a program elindítóival.

Hóman konferencia a Városházán

Hóman Bálint Szent István királyról írt munkájáról szervez konferenciát az egykori miniszterről, Székesfehérvár országgyűlési képviselőjéről elnevezett alapítvány április 6-án a Városháza nagyteremében.

Az alapítványt 2011-ben hozták létre azzal a céllal, hogy építse és tovább vigye Hóman Bálint eszmeiségét, elismertesse munkásságát mind Székesfehérváron, mind Magyarországon, és kezdeményezze rehabilitációját. Az alapítvány létre kíván hozni egy Hóman Bálint Információs Központot, egy könyvtárat, ahol az érdeklődők teljes és hiánytalan képet kaphatnak a politikus munkásságáról, mindennapjairól, életútjáról. A szombati konferencián Demeter Zsófia múzeumigazgató, Ujváry Gábor főiskolai tanár, Farkas Gábor nyugalmazott levéltár-igazgató, Dékány Árpád Sixtus zirci főapát, Mózessy Gergely pü-

pöki gyűjteményigazgató, Tökéczki László történész, egyetemi tanár, valamint Vizi László Tamás főiskolai tanár előadását hallhatják az érdeklődők.

Szából egy

Bár ahogy az utóbbi időben sajnos megszokhattuk, az időjárás most is közbeszólt. Ennek ellenére Székesfehérvár is csatlakozott a „Ragyogjon kékben!” elnevezésű nemzetközi kampányhoz az Autizmus Világnapján. Április 2-án a Királykút Emlékházban kezdődött a program, ám a tervezett Zichy liget helyett az Alba Pláza adott otthont a további eseményeknek.

Az Egyesült Nemzetek Szervezete április 2-át jelölte ki az autizmus világnapjának 2007-ben, így ezen a napon a világ minden részén az autizmussal élőkre és családjaikra

figyelnek. Székesfehérváron a Más Fogyatékos Gyermekéért Alapítvány 2009 óta rendez programokat a Világnapon. Mahlerné Köfner Anikó, az Alapítvány kuratóriumi elnöke ennek kapcsán kiemelte, hogy az autizmus gyakoribb, mint azt sokan gondolják: minden 100 gyermek közül egy autizmussal él. A világnap székesfehérvári programjával erre a tényre szeretnék volna felhívni a figyelmet. A keddi programsorozatot este hét órakor filmvetítés zárta, amellyel egyidőben, csatlakozva a világ nagyvárosaihoz, Székesfehérváron is kékbe öltözött a Királykút Emlékház és a Vörösmarty Színház épülete.

Gyűjtés a táblákra

A Szent István Király Múzeum Országzászló téri épületének falán már több neves személyiség emléktáblája látható, akik sokat tettek a múzeumért. Ezt a névsort szeretné bővíteni a közeljövőben a Fejér Megyei Múzeumegyesület Fitz Jenő és Pesovár Ferenc emléktáblájával.

Vargha Tamás, a Fejér Megyei Múzeumegyesület elnöke elmondta, hogy sok fehérvári kereste meg a civil szervezetet a javaslatl, hogy a két kiváló szakember emlékét tábla őrizze. Az egyesület támogatja az ötletet, és

összefogott a várossal, hogy ez mielőbb valóra válhasson. Így az önkormányzat meghívására érkezett Székesfehérvárra Nyáradszeredáról a Bekecs táncgyűttes, amelynek tolmácsolásában a Csongor és Tünde című előadást láthatták az érdeklődők március 26-án a Szent István Művelődési Házban. Akik a 2000 forintos belépőjegyet megvásárolták, a táblák elkészítését támogatták. Ugyanakkor a város is segít, mondta Brájer Éva alpolgármester, hozzátéve, hogy Pesovár Ferenc emléktáblája kapcsán többekkel összefogva összesen szintén egy jótékonyági estet rendeznek.

AZ ALBA CIVIL MÉDIA SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET A NON PROFIT SZERVEZETEK PARTNERE

Kedvezményesen vállaljuk adásminőségű rádiós spotok, televíziós referenciafilmei, PR cikkek, honlapok, hirdetések, kiadványok, arculatok, kiállítási standok, roll up-ok elkészítését és kivitelezését.

ALCM
ALBA CIVIL MÉDIA
Szociális Szövetkezet

8000 Székesfehérvár, Tobak utca 17. • Tel.: 22/781-030
Mobil: 06-30/576-3835 • E-mail: albacivilmedia@gmail.com
www.acmedia.hu

Jogos a pont

Talán nincs olyan nap, amikor ne éreznék, hogy valahol valami sérelem ért minket. Akár vásárláskor, akár pénzügyeinkkel kapcsolatban, esetleg a munkahelyünkön, vagy a szolgáltatók részéről. És hányszor jut eszünkbe, hogy jogorvoslatra lenne szükségünk. Ám mégis, legtöbbször leteszünk róla, mert nem értünk hozzá, mert macerás, mert sokba kerül.

Nos, most itt a lehetőség, hogy legalább azt megtudhassuk, érdemes-e foglalkozni az adott problémával, és ha igen, merre induljunk tovább. A közép-dunántúli Jogpont Plusz ingyenes jogi segítségnyújtással áll az érdeklődők szolgálatára. A Közép-Dunántúli Régióban tizennyolc településen várják az érdeklődőket az országos munkavállalói és munkáltatói jogsegélyszolgálat keretében. Az Európai Unió támogatással megvalósuló ingyenes szolgálatot a régióban 20 jogász látja el, akik a munkajog, a társasági jog, a cégjog, a pénzügyi és magánjog, valamint a családjog területén adnak eligazítást azoknak, akik felkeresik az irodákat, de mód van arra is, hogy telefonon, interneten, vagy akár a postai levelezést igénybe véve kaphassanak választ a kérdésekre azok, akik bizonytalanok a jogi útvesztőkben.

Jankovszky Sándor a Jogpont-Plusz közép-du-

nántúli projektmenedzsere elmondta, hogy a jelenlegi projekt egy kibővített jogsegély szolgálat, aminek 2010-11-ben volt már előzménye, és ennek folytatásaként indult a mostani program, ami 2012 júniusától 2014 május végéig tart. A Jogpont-Plusz ingyenes jogi tanácsadás, ami nem jelent jogi képviseletet, de a programban résztvevő ügyvédek elmondják, hogy az adott problémával kihez fordulhat az érdeklődő. A tapasztalatok szerint tavaly július 1-től december végéig több mint kétezeren vették igénybe a szolgáltatást a régióban, de nemcsak személyesen, hanem levélben és interneten keresztül is, ám a legtöbben a személyes kapcsolatot keresik. Mint a projektmenedzsere elmondta, a legtöbben munkajogi ügyekkel fordultak a korábbi Jogpont szolgálatához, de egyre többen keresik fel a jogászokat családjogi ügyekkel. Fejér megyében négy városban, Székesfehérváron, Bicskén, Mórton és Sárbogárdon működik Jogpont iroda. A megyeszékhelyen Dr. Csizmazia Valéria várja az ügyfeleket a Széchenyi út 19. szám alatt. A szolgáltatást a 2014-es befejezése után további három évig fenntartják, hiszen egyrészt erre vállalt kötelezettséget a Magyar Iparosok Szövetsége, mint projektgazda, illetve az igények is ezt követelik meg.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Így emlékeztek ők...

Müezzin a tábortűznél

Akét és fél évszázadon át elfelejtett évforduló, a török megszállás alóli felszabadulás (1688. május 19.) emlékünnepe volt a Szent István év tavaszi eseményeinek egyik csomópontja. Csitáry polgármester ünnepi beszédében 1938. május 19-én ezen szavakkal köszöntötte az ünnepet: *hirdesse a város török hódoltság alóli felszabadulásának nagy örömeit. Az 1938. évi tartalmas és lélekemelő ünnepségek egyik alkotására, a török uralom alóli felszabadulásra emlékező Medgyessy emlékdomborműre nem véletlenül kerülhetett a felírás: Szent István állja itt mindig a vártát. Dr. Baróth Ernő visszaemlékezése szerint: "Kisebb vita után dr. Balassa Brúnó mondata került föl a táblára. Őt a benne található germanizmus miatt sem szidta meg egykori tanára, Námesy Medárd, hiszen ekkor Balassa volt a királyi tankerületi főigazgató."*

Az ünnep előestéjén egész pompájában ragyogott a város új ékessége, a színes díszkivilágítás, szólt a katonazenekarok zenés takarodója két útvonalon is: külön utakon járt a helyőrségi zenekar és a Fiúnevelő zenekara.

A harmadik közismert zenekar, a ciszterci diákoké elsősorban a diákrendezvényeken vett részt. Az ünnepi hét eseményein szereplők voltak Námesy Medárd fehér ruhás zenészei. A diákzenekar fehér egyenruhájára dr. Baróth Ernő jól emlékezett, szerinte ezek egyenesen a régi ciszterci reverendák anyagából készültek. Ugyanő mesélte, hogy mennyire szeretett volna kiscsacsi lenni a gimnázium zenekarában. Két rövidnadrágos fiú töltötte be ugyanis a dobot húzó kiscsacsi szerepét, s őket a jó tanuló elsősök közül kitüntetésként választották ki. Ez bizonyosan olyan kedves és áhított szerep lehetett, hogy Molnár Tibor is megemlítette visszaemlékezésében: ő is volt kiscsacsi a gimnázium zenekarában.

A színes díszkivilágítás látványa igazi újdonság volt, de az sem akármilyen mutatvány, ahogyan finanszírozták. A dolog nyitja persze az volt,

hogy a város saját kezében tartotta a közműveket, így sor kerülhetett arra, hogy a 30-as években a villanygyár kapacitását jelentősen bővítsék. A Láng Gépgyár hatalmas új turbinájával már nemcsak a várost, hanem Polgárd–Enying térségét, majd az évtized végén Pákozdot, Pátkát,

Csitáry polgármester beszéde a Medgyessy-dombormű és kút avatásán 1938. május 19-én

Falubattyánt, Szabadbattyánt, Nádasdladányt és Tácot is ellátták távvezetékeken árammal. Az erőmű hulladékhőjének városi hasznosítása árából alakították ki 1938-ra a színes díszkivilágítást, melyet az országos hírnév is szárnyaira kapott. Az országos idegenforgalmi szakemberek veszprémi konferenciájukra tartva egy októberi napon csak a szokványos idegenvezetésre álltak meg Fehérváron. Olyan sokat hallottak azonban a díszkivilágításról, hogy terven felül este újra megjelentek itt. Kedvükért persze nyomban bekapcsolták a színes fényeket.

Május 19-én a délelőtti ünnepi istentisztelet után este hatkor került sor a Medgyessy Ferenc által készített domborműves kút leleplezésére. A dombormű évszáma – 1543-1688 – a török meg-

szállás idejére, de felírata – Szent István állja itt mindig a vártát – az ünnepi évre utal. Az avató beszédet, melyből a már idézett mondat való, Csitáry polgármester mondta, majd a fehér lepel harangzúgás közepette hullott le az emlékműről. A polgármester és az utána következő beszéd író-

Gyalogezred mutatta be Pomezvánszky Melitton főhadnagy rendezésében a történelmi felvonulást és hadi játékot olyan sikerrel, hogy egy hét múlva meg kellett ismétetni. Felmerült az igény a Székesfehérvári Szemle hasábjain, hogy az 1933-ban előadott honfoglalás kori és kalandozás kori jeleneteket (Botond, Lehel kürtje története) folytatni kellene, s így lehetne feldolgozni a magyar történelmet.

1938-ban a Horthy téren (ma III. Béla király tér) voltak a cserkészek és leventék tábortüze fényénél az előadások. A hatásos tűzzel, fénnel és árnyjátékkal kombinált történelmi jeleneteket Reviczky Jenő őrnagy, dr. Révész Amadé ciszterci rendi tanár és Kovács J. Elek tanár írta, az egész estét Szébenyi Gusztáv rendezte. A jelenetek a város török kézre jutását, a török kori életet és a vár visszavívását elevenítették meg, róluk a filmhíradó is beszámolt.

Dr. Baróth Ernő emlékezett arra, hogy milyen nagy hatást gyakorolt rájuk, akkori kisgimnazistákra a történelmi játék müezzinjének remek basszusa. Ezt a szerepet akkor Warvasovszky Tihamér, szeretett tanárunk alakította, aki később is jól kamatoztatta tehetségét, Torockói néven operaénekes lett.

Dr. Kulcsár Jánosné szerint Szébenyi Gusztáv még a sukorói falu népét is megmozgatta. *„Készséggel vállalták a történelmi menekülés újra felidézését. A nézőközönség megdöbbenve hallotta a Királysor felől érkező, szekereket húzó lovak patkó csattogását és a Széna térre érve ámulva láthatták a török elől menekülő embereket, olyan korhű rendezésben, a jajgató aszszonyok köré septiben felhalmozott dunyhák, vindók, hordók, menteni való javakat és lábas jószágokat terelő embereket, mint vonulnak Fehérvár védett falai mögé. Megható jelenet volt a kocsik között egy tíz éves forma legényke, aki puli kutyájával terelgette pár szál birkáját. Talán még a puli is érezte, hogy most a sukorói magyarság szomorú tragédiájának lehet a részese.”*

Demeter Zsófia

Veszedelmes púder

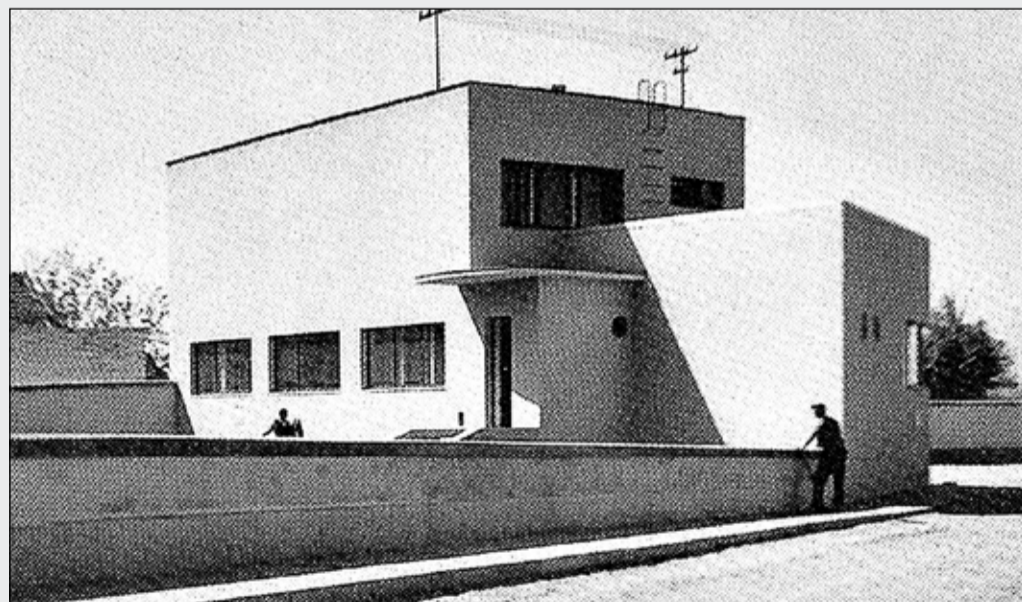
Mindig tartogatnak valami új, érdekes, és nem ritkán mulattató részletet az elmúlt idők újságcikkei. Most is tudunk példával szolgálni. Hiszen ki ne kapná fel a fejét egy olyan lehetőségre, mint amellyel a Székesfehérvári Friss Újság próbálta növelni olvasóközönségét?

„A Székesfehérvári Friss Újság, amely mindenkor arra törekedett, hogy előfizetőinek előnyökkel biztostsonközlekedési balesetellen biztosítja előfizetőit. A mai modern világban, amikor a közlekedési eszközöktől származó balesetek mindgyakrabban, mindenkinek saját érdeke, hogy közlekedési baleset ellen biztosítsa magát. A Székesfehérvári Friss Újságnak sikerült megállapodnia Magyarországon egyik legelőkelőbb biztosítóintézetével, a Magyar Hollandi Biztosító R. T. vel, amely szerint lapunk előfizetői közlekedési biztosítást kapnak. A biztosítással kapcsolatos tudnivalókat legközelebbi számunkban közöljük. Mindenkinek tehát saját érdeke, hogy előfizessen a Székesfehérvári Friss Újságra.”

A cikk alcíme nyomtatékosan felhívja mindenki figyelmét, hogy a biztosítás már a mai napon életbe lép. Furda a kíváncsiság, ha újságunk hasonló fortéllal élne, mekkora népszerűsége lenne szer? Talán még Budapesten is minket olvasnának. Apropó Budapest... a következő hír

főszereplője nem kis munkát adott a budapesti rendőröknek és fehérvári kollégáinknak csupán figyelmetlenségéből.

„Az egyik székesfehérvári gyógyszerár megbizottja pénteken reggel Budapestre utazott hogy a gyógyszerár részére különböző gyógyszereket vásároljon az egyik gyógyszerár nagykereskedőcégnél. Este amikor hazaérkezett meglepődve vette észre hogy a magával hozott csomagok egyike az uton elveszett. A gyógyszerári alkalmazott a rendőrségre rohant, ahol bejelentette a veszedelmes keresztes mérgeket tartalmazó csomag elvesztését. A rendőrségen természetesen nyomban telefonáltak a budapesti főkapitányságra mert hiszen a bejelentés alapján féltő volt hogy a „veszedelmes mérgek” valami kárt okozhatnak. A budapesti főkapitányság rádió útján is figyelmeztette a közönséget a csomag tartalmára, a fehérvári rendőrség szintén nagy kutatásba kezdett míg végre vásárrapra kiderült, hogy egyáltalán nem vesztette el a csomagot hanem a budapesti cégnél hagyta, amelyben semmiféle mérge nem volt, hanem mindössze ártatlan púder volt. A Fama szerint az alkalmazott ezt jól tudta, de gondolta jobb lesz nagy ribilót csinálni, akkor biztosan meg lesz a csomag és így őt nem éri károsodás.”

A történet folytatása sajnos nem ismert, bár valószínűleg nem dicsérték meg a delikvenst. Napjainkban egy-két napra médiastár válna belőle és kapna egy feljelentést. Nézzünk valami komolyabbat! Például a szombathelyi polgármester 1936-os látogatását Székesfehérváron.

„Több ízben rámutattunk már arra, hogy az ország több városában vágóhidat építenek és ezeknek építésénél a székesfehérvári új közbúvághid terveit igyekeznek felhasználni, amelyek kiváló megépítése országszerte ismert. Mint értesülünk, Szombathelyen is vágóhidat építenek, amely építkezéssel kapcsolatban Ujváry Lajos szombathelyi polgármester az ottani műszaki tanácsossal tegnap

Székesfehérvárra érkezett hogy megtekintsék az itteni vágóhidat. A szombathelyi vendégeket Csitári G Emil dr. polgármester és Schmidl Ferenc műszaki tanácsos kalauzolták, akik bemutatták a vágóhidat a szombathelyi vezetőknek, akik legnagyobb meglepedésüknek adtak kifejezést a látottak felett.”

Manapság csak legyintենk: ugyan, csak egy vágóhíd, mi ebben az érdekes? Aki kicsit járta városunk történetében, az tisztában van azzal, milyen építészeti remekről van szó. Nem csoda tehát, hogy az egész ország csodájára járt, a 20. század első felében hódító Bauhaus elvei szerint felhúzott épületnek, ami azonban azóta már eltűnt.

Titkos helyek 5.

Kedvtelések

Ha valakivel, akkor Kocsis Balázs szobrász-restaurátorral aztán tényleg lehet Székesfehérváron „titkos helyekről” beszélgetni. Nemigen van olyan szobor a városban, amit ne látott volna már szerszámmal a kezében, és még mindig lelkesen beszél a saját munkájáról, pedig már évtizedek óta csinálja. Élete legnagyobb részét Székesfehérváron töltötte és lenyűgözi a város: életének, munkájának, kedvteléseinek színhelye. Utóbbi kettő egyébként egy és ugyanaz...

– Balázs, te tősgyökeres fehérvári vagy? Mert én 1974-től tudom a történetet, amikor már a múzeumban dolgoztál.

– Én 1962-ben kerültem ide, akkor voltam nyolc éves. Előtte mindenfelé bolyongtunk, mert édesapámat a kornak megfelelően – kuláklista, egyebek – összevissza dobálták az országban. Agármérnök volt, tehát nyilván istállókat takarított... Így aztán én Tatán láttam meg a napvilágot, ami csak egy technikai dolog, mert amúgy a világon semmi közöm a városhoz. Aztán Bodakajtoron eszméltem – arra már emlékszem. Onnan költöztünk aztán ide 1962-ben, és azóta vagyok székesfehérvári.

– Tehát a legtöbb emléked értelem szerűen ide köt. Ha nyolc éves korodig visszatekintesz, és azt hallod, hogy „Székesfehérvár”, akkor mi jut először eszedbe?

– Hm. Nem tudom. Látod, ezen még sose gondolkodtam... Nincs ilyen. De nem azért, mert semmi, hanem azért, mert minden. Morzsák a gyerekkorom emlékeiből, valamelyik utcakép – tömegével van, mivel csak ez van. Nincsenek külön részletek, amik megfognának – az egész az, amire emlékszem. Érdekes...

– Ezzel együtt a gyerekkorod élményeid mennyire voltak meghatározóak a mostani életed szempontjából?

– A gyerekkor szerintem mindent meghatároz. Én abban nőttem fel, hogy akármerre mentem, mindig könyvek vettek körül, körülvettek a művészetek, a múzeum. Nagypapám a Nemzeti

Múzeum egyik fő régésze volt, keresztanyám művészettörténész végzettséggel szintén múzeum körül dolgozott, ahogy anyám is. Nekem valahogy ez volt a természetes.

– Egyenes út...

– Teljesen. És nem is nagyon vitatkoztam vele... Apám agrármérnök volt, nagypapám régész, a fiam pedig megint mezőgazdasággal foglalkozik. Úgy látszik, ez a két hullám van a családban.

– Meg azért jellemző a családra a zaklatott viszonyok között való létezés is. Neked például klasszikus értelemben vett munkaviszonyod tíz évig volt összesen, 1974-től múzeumi restaurátorként. Azóta meg már voltál gmk, Bt., szellemi szabadfoglalkozású...

– ... meg minden, amit a cégbíróság engedélyez, igen...

– És közben „ki se mozdultál Munkácsról”...

– Persze. Én is azt szoktam mondani: csak a cégforma változik, a szerszám a kezemben ugyanaz negyven éve. Azt az első tíz évet a múzeumban köszönöm a sorsnak nagyon, mert az mindent meghatározott. Az egy nagyon aktív időszak volt: kiállítások, ásatások – gyönyörűség volt benne lenni.

– Aztán egyszer csak...

– Az úgy volt, hogy egy szolgálati lakásban laktunk a múzeum Fő utcai épületében, aztán kaptam egy lehetőséget, hogy beépítem ezt a tetőteret, ahol most is ülünk. Akkor kértem a felújítás miatt egy év fizetés nélküli szabadságot, de Fitz Jenő, az akkori igazgató azt mond-

is megoldottuk Mujkó kérdését. Sőt: azóta minden rézből készült kisplasztikámnak ez a tudás az alapja.

– Van még olyan szobor ebben a városban, amit nem láttál szerszámmal a kezében?

– Nem nagyon sok. Azért még akad, de nem sok. A legtöbb szobron, amihez hozzányúlok, nem is nagyon látszik, hogy valami változott. Annyi, hogy megint adtunk neki ötven-hatvan évet – talán. Persze, ez is nagyon sok. Ha a városnak van egy ilyen, több százmilliót érő vagyona, arra szerintem igenis kell egy folyamatos karbantartás. Azért pedig, hogy ezt én csinálhatom, hálával tartozom a városnak, köszönöm szépen. Remélem, nem fogják majd szidni a következő generációk a kezemet...

– Neked volt ilyen eseted?

– Nem szidtam soha az elődöket. Az ő koruk technikája ezt tudta. Amikor szétszedek valamit, és epoxi gyantával rögzítem, akkor esetleg találok egy tölgyfa darabot, ami tartotta a szobor hatvan kilós karját háromszáz évig. Az én gyantám nem biztos, hogy kibír ennyit... Ezek lenyűgöző dolgok. Le a kalappal az öregjeink előtt.

– Kedvenc szobrod, épületed, utcád van a városban?

– Talán az egyik a „Mementó”, azt nagyon szeretem. Mondjuk, nem volt jó helyen. Főbb helyen volt a Vidámpark oldalában, de nem méltó helyen. Talán most békésebb a helye, és attól, hogy esetleg kicsit keresni kell, még ugyanolyan jó. Aztán szeretem az 1938-ra készült szobrokat is – Watthay, Varkocs, Szent István...

– Az erejük miatt?

– Az erejük, meg talán most az aktualitásuk miatt. Bár lennének ilyen hullámok néha, amikor egy-egy várost elkap ez a „csináljunk vele valamit” érzés... Ha 1938-ra ezek a dolgok nem készülnek el – úgy az épületek, mint a szobrok –, akkor ma Fehérvár egy kis poros mezőváros lenne. Minden tisztelettem azoké, akik ezt kitárlták és véghezvitték.

– Azt mondtad ennek a beszélgetésnek valahol az elején, hogy visszatekintve nagyjából látod, mi miből következett a pályádon. Előre mennyire látsz?

– Semennyire. De nem tudom, hogy az elődeink mennyire láttak előre. Ez nem adatott meg, és már nem is akarok előre látni – csak élvezni mindent pillanatát annak, amit most csinálhatok. Én azon szerencsés emberek közé tartozom, akik a hobbiukból élnek. A nejem szokta mondani, hogy ne dolgozzak már itthon is. De ez olyan, hogy ha egy hivatalnok hazamegy és elkezd vasutat építeni, az nem munka, hanem kedvtelés. Én meg hazajövök a műhelyből, és itthon mintázok – mert ez a hobbi...

Török Péter

Az 1936-os Országzászló avatás és az azt megelőző Hősök ünnepe szintén országos visszhangnak örvendett, részben talán a '38-as esztendőre való lázas készülődés miatt is.

„Nagy ünnepe volt tegnap Székesfehérvár hazafias lakosságának. A Hősök napját tartották meg az őskoronázó Alba falai között, hogy visszaemlékezzen a város hazafias lakossága azokra, akik életüket áldozták a Szent István birodalom minden darabáért. Gyönyörű verőfényes nap kedvezett az ünnepség megtartásának, ünnepelőbe öltözött polgárok, gyermekek tömegei özönltek a Boldogasszony térre, ahol ez a kegyeletes ünnepély lefolyt. Ezekre menő tömeg sorakozott fel az ünne-

pély időpontjára és felemelő látványt nyújtott a zászlóval kivonult katonai díszszázad, a vitézek, a frontharcosok csoportjai. [...] Fél 11 órákot a Máv Előre dalárda nyitotta meg az ünnepélyt. [...] A gyönyörű beszédek után ezrek torkából hangzott fel az éljenzés. Most a vezető férfiak, intézmények küldöttségei a hősi emlékműhöz vonultak, amelyet megkoszorúztak, majd Böckl József altábornagy és a többi előkelőségek előtt díszmenetben vonult el a katonai díszszázad, majd a leventék, cserkészek, tüztőlők és végül az összes iskolák növendékei. Több mint félóra hosszat tartott a látványos felvonulás.”

A korabeli újságírók már megszokott, részletes tájékoztatása után tekintsük át röviden, hogyan zajlott az Országzászló felavatása, melyet a világháborús és utána következő zavaros időknek „köszönhetően” sajnos már nem láthatunk.

„Az ünnepély másik része az Országzászló felavatása volt. Az Országzászló teret szintén ezekre menő tömeg lepte el. A MAV dalárda a „Fenyő éneke” című műdalt adta elő nagy precizitással, majd Csitáry G. Emil dr. állott az országzászló elé, hogy elmondja beszédjét. A polgármester ezután gyönyörű szavakban ismertette a fehérvári országzászló felállításának mozgalmát, annak jelentőségét.”

Csitáry-Hock Dávid

Választjuk-e a költészetet?

Volt esztendő, amelyben az országgyűlési választások a költészet napjára estek. Különös játéka volt ez a sorsnak... József Attila születésnapján fordult valamire az ország sorsa.

Ám mondhatjuk-e nyugodt lélekkel, hogy egyébként a költészetet választják sokan? Hiszen él még a friss emlék: évekkel ezelőtt a Székesfehérvárhoz is oly sok szállal kötődő kiváló költő, az idén Kossuth-díjjal kitüntetett Kalász Márton ezt a címet adta egyik kötetének: Ki olvas éjszaka verset? S persze kívánczik ez a kérdés is: ki olvas nappal vagy bármikor verset?

Így, az ünnep előtt sem lehetnek illúzióink. Hiszen mindenki tudja, hogy háttérbe szorult a líra, az az irodalmi műnem, amelynek darabjai pedig a legpontosabban tudnak elvezetni legbelsőbb tájainkra. A lélek mélyeire. Verssel köszönheti anyját a kisgyermek vagy éppen az érett költő. Verssel fejezheti ki hódolatát a szerelmes férfi és nő. Verssel szólhatunk a régen várt tavasz ébredéséről.

És mi itt, Fehérváron is milyen gazdagok vagyunk! Itt tanított a felvilágosodás korában Virág Benedek, itt tanult a gimnáziumban Vörösmarty Mihály, ehhez a tájhoz kötődött Vajda János. Itt járt középiskolába György Oszkár, és Kodolányi János is ebben a városban vált előbb költővé, mint prózaíróvá. Közelmúltunk és jelenünk sem szegényebb a múltnál. Nem hiszem, hogy teljes névsort tudnék most adni, de azért hadd emeljem ki, hogy innen indult Jankovich Ferenc, Csanádi Imre, Bella István pályája. A királyi városban hirdette az ígét és írta költeményeit a református lelképásztor, Bódás János. Ő is járt abba

az írócsoportba, melynek szellemi középpontja az a Takács Imre volt, aki tragikus fordulatokban bővelkedő életművet hagyott ránk. Velük egy időben élt itt a már említett Kalász Márton, itt érlelődött elvont lírája, és emelkedett hihetetlen magasba. És jó emlékeket őrzünk Pilinszky Jánosról, aki életének utolsó évében itt lakott, a városban. Arról nem is beszélve, hogy utolsó nyilvános szereplésére a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában került sor 1981. március 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony Napján, másrészt Bartók Béla születésének 100. évfordulóján!

Ők egyengették a ma is itt tevékenykedő ifjabbak útját. Szegedi Kovács Györgyét, Heiter Tamását, Saitos Lajosét, László Zsoltét, Bobory Zoltánét, Balajthy Ferencét vagy éppen Németh J. Attiláét. És másokét.

Az is örömteli, hogy április 11-én A Szabadművelődés Házában már sokadszor szervezi meg a Tarsoly Egyesület a Vörösmarty Társasággal közösen azt a vetélkedőt, amelyen középiskolás csapatok mérik össze tudásukat József Attila költészetéről. A halhatatlan költő (és Márai Sándor) születésnapján. József Attiláról, akinek rendkívül összetett lírája most válik igazán ismertté, ha folyamatosan ébresztgetjük. Kisajátítani senkinek sem érdemes, hiszen hatott rá a huszadik század valamennyi szellemi, politikai, esztétikai áramlata. A proletárok és a forradalom költője is, miközben gyönyörű istenes verseiben hasonlóképpen gyönyörködhetünk, hogy csak két területet ragadjak ki önkényesen.

Szóval van mit választanunk, van kikre hallgatunk. És nemcsak a költészet napján.

Bakonyi István

Voltak a költők...

Gyönyörű gondolatokkal, hatalmas érzésekkel, szerelmekkel, boldogsággal, fájdalommal. A költők, akik mindent megírtak. A költők, akik nem titkolták mindazt, ami szívükben volt, ami bennük ébredt. A régi költők, akiknek verseit, életét tanultuk az iskolában, és akik rajongva imádták szerelmük tárgyát, és ilyen rajongással írtak róluk, nekik. Úgy írtak, olyan tüzellel, hévvel, olyan erővel, olyan lélekkel, hogy néha talán túlzásnak tűnik mindaz, amit leírtak, megénekeltek. Hogy ilyen érzés talán nincs is. De ki kellett mondaniuk, mert a szívük, a lelkük készítette erre őket, mert az érzések igazak voltak, őszinték, valódiak. És a legfontosabb: nem volt bennük semmi rossz szándék, nem voltak tisztességtelenek, „csak” szerettek. És soha nem bántották volna azt, aki az életük volt. Ők „csak” őszintén, tiszta szívből szerettek valakit, akiért

mindent megtettek volna, akit boldoggá szerettek volna tenni. Akinek adni akartak. Az Élet szépségeit. Csak ez számított. Amikor évszázadokkal, évtizedekkel később hallottunk, tanultunk róluk, olvastuk írásait, úgy tűnhetett, mintha ők valami más világban, egy mesevilágban élő emberek lettek volna, meshősök, romantikus lelkek, olyan emberek, amilyenek ma már nem léteznek, hiszen ez más kor, más világ. Nincs libatollal írt szerelmeslevél, nincs lanttal kísért szerenáda. De az érzések, az igaz érzések ma is léteznek, élnek. És ha az érzések léteznek, akkor léteznek azok is, akik megélik, kimondják, megvallják, továbbadják őket. Igen, ma is élnek ilyen érző és nyílt szívű emberek. Csak talán ritkábbak. De ma is vannak költők.

És ez így jó.

Csitáry-Hock Tamás

Virág Benedek

A Músákhoz

Hová ragadtok? mely ligetek, s setét
Ernyőkbe visztek? mennyei lángotok
Új és szokatlan tűzbe hozta
Szívemet, oh Helikon leányi!

Itt e magános szent helyeken fogom
Magyar Minervát zengeni lantomon.
A halhatatlanság fiának
Érdemit itt fogom énekelni.

Tí, csendes erdők pusztá homályai!
Tí, kis folyóknak víg csevegései!
Melly kellemes, mely boldogító
Gondolatokra vezettek engem!

Mert a dicsőség Szűzei lakhelyet
Vertek magoknak bennetek. - Engedek
Szent ihlelésteknek, s örömmel
Engedek, oh Helikon leányi!

Bella István

Zsoltár

Mikor a világba vágnak
a rozsdás pengék, a fények,
s mint a galambok, elülnek
a gyűrűző remegések,
a hűvös hátú vizeken
csak álmos hullám botorkál,
szívemben akkor versz te fel,
mint szűnyogdal, vízi zsoltár.

És lassan fellüktet a föld,
érezem: az érverésed,
a fákról menekül a zöld,
s hűvös szemedre téved,
elbólongnak az árnyak,
alkonnyá szenesednek,
reszket madárszárnyállad,
mint vízen az égítestek.

Pilinszky János

Harmadnapon

És fölzúgnak a hamuszín egek,
hajnalfele a ravensbrücki fák.
És megérik a fényt a gyökerek.
És szél támad. És fölzeng a világ.

Mert megölheték hitvány zsoldosok,
és megszűnhetett dobogni szíve –
Harmadnapra legyőzte a halált.
Et resurrexit tertia die.

Szegedi Kovács György

Cipők

apró cipő
új még
élénk tarka színek
kiscsikós ragyogás

ez nagyobbacska
már vagányosabb
pattogós fűrge
sáros az alja
füves az oldala

ez meg nagy már
csinos elegáns
telihold ruhája
közel az ajtóhoz
egyre közelebb

ezt keverem néha az előzővel
büszke a tartása
olyan bölcs királynés
és fényes
mint a hideg téli hajnalok

bezzeg ez
ápolatlan szutykos kopadék
úttalan utakon járó felelőtlenség
sosincs meg a párja

sarkán letiporva
lyukas talppal
kopaszra kopottan
magányosan legbelül
meg egy pár mamusz

Jankovich Ferenc

Üres a kert

Üres a kert... rőt vadszölők mögül
száraz zörgéssel, ím, a nyár elillant.
Arcomba hömpölyög a kert megült
fanyar, dús októberi illat.

Hulló szírommal láng-csöket se küld
a bíbor rózsá, szép tüzét elszórta.
Hideg krizantém mögé menekült
a száraz kapor, bamba tők, ugorka.

Mekkora virulás volt, – és miért?
Hulló sziporkák zörgő térein
hideggel fizet az ősz a tüzért.

Én is elszórtam lángdús élveim
a férfikor virágzó éveim...
A nyári tűzijáték véget ért.

Gépek a képhez

Mindig elgondolkodom, amikor régi képeket nézegetek, hogy vajon milyen lehetett az a pillanat, amikor a fényképész megnyomta az ex-

ponáló gombot. Hogy azok az emberek, akik már rég eltűntek a városból, akik már nincsenek köztünk, vajon mit élhettek át abban a pil-

lanatban, kik voltak ők, milyen volt az életük. És vajon, mit élt meg a fényképész, hogyan készült a kép, ő mit látott a városból, az emberekből. És milyen különös. Az emberek változnak, de a tárgyak maradnak. Maradnak az épületek, maradnak a fotók és maradnak a fényképezőgépek. Az emberek már nem lehetnek köztünk, de ugyanazok a tárgyak, ugyanazok az épületek, amelyeket használtak, amelyek között éltek, ma is léteznek. Láthatjuk őket. És elképzelhetjük az elődöket, hogy miről beszélgettek vajon abban a pillanatban, amikor a kép készült, mit csináltak a fotózás előtt vagy utána, mekkora dolog volt számukra a fotózás. Elképzelhetjük, amint a fényképész igazgatja őket, hogy az utcakép minél jobban mutasson majd a felvételen. Szóval, képzeletben utazhatunk az időben. És amikor kezünkbe vesszünk egy régi tárgyat, jelen esetben egy fényképezőgépet, annak is próbáljuk elképzelni a történetét. Hiszen van története. Valaha valaki valahol megtervezte, valakik elkészítették, a fényképész valahol megvásárolta, és aztán elkezdett dolgozni vele. Gyanítom, hosszabb ide-

ig, mint korunk fotósai a modern masinákkal. Aztán a gép egyszer csak nyugdíjba vonult, és ettől kezdve már nem azért érdekes, mert fotózni lehet vele, hanem, mert emlék a múltból. Őriz valamit, amit múltnak nevezünk. Kézzel fogható bizonyítéka az időnek. Annak, hogy bizony volt olyan nap, amikor mondjuk azt írták a levél aljára, hogy 1926. március 25. A tárgyak tanúskodnak azokról az időkről, amiket mi még nem élhettünk meg. És most, itt, ezen a kiállításon mesélnek nekünk. Köszönet ezért József Lipótnak, aki összegyűjtötte, gondozta őket, és most bemutatja gyűjteményét. És abban már csak bízhatunk, hogy korunk csodamasinái is ugyanilyen időtállóan bizonyulnak majd, hogy 50 vagy éppen száz év múlva hasonlóan lelkes gyűjtők őket is megmutathatják majd a nagyközönségnek.

Csitáry-Hock Tamás

(Elhangzott a Vörösmarty Mihály Könyvtár Audiovizuális és számítógépes részlegében megrendezett „Az emlékkészítés állomásai” című kiállítás megnyitóján)

Szakmai workshop és veszprémi séta a Vissza a jövőbe!-programban

Szakmai workshopot tartottak a TÁMOP-5.6.1A-11/4-2011-0006-os számú „A Vissza a jövőbe! Pártfogoltak társadalmi integrációját segítő program Fejér megyében” című projekthez kapcsolódóan 2013. március 21-én a Fehérvári Civil központban.

A SZITI Szociális Egyesület és a Székesfehérvár és Környéke Közbiztonságáért Vagyonvédelmi Alapítvány által végrehajtott program a pártfogó felügyelet alatt álló személyek társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának elősegítése és ezáltal a bűnisméltés veszélyének csökkentése Fejér megyében, a Pártfogó Felügyelői Szolgálat munkáját segítő közösségi foglalkoztató jellegű integrált szakmai szolgáltatások kialakításán keresztül, mely konzorciumi formában, széles körű együttműködés kialakításával valósul meg.

A projekt a segítő szakemberek számára is kínál fejlődési lehetőséget, szakmai workshopok keretében a bűnelkövetés témájához közel álló aktualitásokat dolgoz fel. Március hónapban az ombudsmani hivatal két munkatársa volt a ven-

dég, akik beszámoltak a 2012. évről vonatkozó, gyermekeket, fiatalokat érintő jelentésekről és a hivatal munkájáról. Dr. Kozicz Ágnes, az Alapvető Jogok Biztos Hivatalának jogi főreferense a 2012. évi áldozatvédelmi jelentésről, valamint dr. Lux Ágnes, főosztályvezető-helyettes a gyermekközvetítő igazságszolgáltatásról beszélt. A megyéből több szakember is érkezett, az előadásokat követően számos kérdés merült fel, melyekre az előadók készséggel válaszoltak.

A szakmai programon túl ebben a hónapban szabadidős tevékenységet is biztosított a SZITI Szociális Egyesület és a Székesfehérvár és Környéke Közbiztonságáért Vagyonvédelmi Alapítvány a pártfogoltak számára: Veszprémben látogattak a mentoráltak. A fő úti cél az Állatkert volt, de a város megtekintése se maradt el. Az élményszerzés mellett a szabadidős programok keretében is tanulnak a mentoráltak, a viselkedési normák fejlesztése volt a kirándulás másodlagos célja.

SZITI Szociális Egyesület
8000 Székesfehérvár,
Rákóczi u. 25.

Székesfehérvár és Környéke
Közbiztonságáért
Vagyonvédelmi Alapítvány

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Újjáalakult a Fehérvári Civil Háló

Újjáalakult a Fehérvári Civil Háló a megeszék helyen. A szervezetet még 2006-ban hozták létre annak érdekében, hogy képviselje a civilek érdekeit a városban. 2009 óta szüneteltette tevékenységét, majd 2012 decemberében néhány tagszervezet úgy döntött, segíteni kell Székesfehérváron a civil érdekképviseletet, így újjáalakult a szervezet. Az új Fehérvári Civil Háló elnöksége 2013 márciusában ült össze Németh László elnöklésével.

A szervezet célja az önkormányzat és a civil szervezetek együttműködésének erősítése és hatékonyabbá tétele, az általuk kínált mozgástér összefogásával hozzájárulni a város fejlődéséhez, folytatni a megkezdett érdekegyeztető és érvényesítő munkát, elősegíteni az euro-atlanti integrációt, és a nemzeti hagyományaink tiszteltetésére nevelni a fiatalokat. A Háló nyitott szervezetként várja valamennyi aktív fehérvári civil szervezet csatlakozását. A Fehérvári Civil Háló elérhető a Fehérvári Civil Központban, a Rákóczi u. 25 szám alatt.

Simon Rita

Online tanácsadás a Kaptár Irodában

Van, amikor jól esne valakivel megbeszélni, ha valami bánt? Vagy tanácsot szeretnél kérni, de nem tudod, kitől? A Kaptár Ifjúsági Információs és Prevenációs Irodában mindegyik van lehetőség. Személyesen, valamint online is rendelkezésre állnak a szakemberek a Fehérvári Civil Központban.

A tanácsadás a TÁMOP5.2.5./B-10/2-2010-0035-ös számú, „Pont Noked – Ifjúsági és drogrevenációs szolgáltatások fejlesztése Székesfehérváron” elnevezésű program révén valósul meg a Kaptár Ifjúsági Információs és Prevenációs Irodában. A projekt célja a Székesfehérváron és környékén élő és tanuló 14-29 éves fiatalok társadalmi integrációjának elősegítése különböző szolgáltatások nyújtásán keresztül. Egyéni és csoportos konzultációk, felkereső ifjúsági munka, drogalternatíva, valamint kompetenciafejlesztő programok segít-

ségével jutnak el a szakemberek a fiatalokhoz, akik ezeken felül tanácsadásokat is igénybe vehetnek. Mindenki előtt nyitva áll az iroda hétköznap 10 és 18 óra között, de nemcsak személyesen, hanem online módon is feltehetik kérdéseiket a szakértőknek a függőség, az önkéntességgel, a pályaelemzésekkel kapcsolatban a www.kap-tar.hu oldalon.

A függőségekkel kapcsolatos kérdéseket Párkányi András várja szerdánként 18 és 20 óra között; a külföldi és hazai önkéntességről Rózsás Ildikót kérdezhetik szerdánként 17 és 18 óra között; pályaelemzés és munkavállalás témakörében Angyal Szabolcs áll rendelkezésre keddenként 14 és 16 óra között; valamint Pár-OK? címmel tart párcapcsolati tanácsadást Kaufmann Anikó szerdánként 14 és 16 óra között.

Ne habozz felkeresni bennünket, hiszen azért vagyunk, hogy segítséget nyújtsunk!

Pont Noked
Ifjúsági Információs
és Prevenációs Iroda

Székesfehérvár,
Rákóczi u. 25.
www.kap-tar.hu
iroda@kap-tar.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Mindenki ért valamihez

Egy kutatás szerint a Bakonyalján élők alig 10%-a végzett eddig önkéntes munkát. Igény lenne rá, ha a segítő munkavégzés helyben történne. Ennek akadályai a szükséges információk, illetve tudás hiánya az adott térségben. Viszont mindenki ért valamihez, és ennek a tudásnak az átadásához lehetőséget kell teremteni.

Ez az alapfogalom az Echo Innovációs Műhely TÁMOP 5.5.2-11/2-2012-0074 számú, „Oszd meg a tudást! Önkéntes pontok létrehozása a Bakonyalján” című pályázatának. A szervezet 19 930 000 Ft támogatást nyert el arra, hogy három Önkéntes Pontot hozzon létre a Bakonyalján, Mór, Ácseszéren és Zircen, hogy ellássa a térségben a fogadó szervezetek és önkéntesek közötti közvetítői feladatokat, és hogy létrejön az egymásra az önkéntesség mentén számítási tudó, segítő, támogató társadalmi közeg. A projekt másik része egy, az önkéntességet nép-

szerező program megvalósítása: 120 önkéntes bevonásával, megfelelő ismeretekkel való felvértezése után egy közösségi szabadegyetemi rendszer felépítése. A projekt várt eredménye, hogy a térségben az egyénekből hiányzó kompetenciák, az elmélet, illetve gyakorlati tudás hiánya mérséklődik, ezáltal pedig nőnek munkaerő-piaci szerepvállalásuk.

Az „Oszd meg a tudást! Önkéntes pontok létrehozása a Bakonyalján” című pályázat megvalósításának első lépése volt a Móri Önkéntes Pont megnyitása 2013. március 28-án a Képző- és Iparművészeti Szabadiskolában. Az ünnepélyes megnyitón köszöntőt mondott Törő Gábor, a Fejér Megyei Közgyűlés elnöke, valamint dr. Pállya József, Mór város jegyzője. A programon a projekt szerepéről tartott előadást Domokos Tamás, az Echo Innovációs Műhely módszertani igazgatója, Berdó Erika Gabriella szakmai vezető pedig a térségi törekvéseket mutatta be.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Oszlopsor Zadarból

König Frigyes kiállítása

Március 30-án nyílt meg a múzeum Országzászló téri épületében König Frigyes kiállítása. A festőművész, aki a Magyar Képzőművészeti Egyetem rektora és tanára, Székesfehérvárról indult, városunkba rendszeresen visszatér kiállítani. Mostani képei egy csepp antikvitást és nyarat hoztak a húsvéti télbe. Kiállítását Kovalovszky Márta művészettörténész nyitotta meg. Ezt a megnyitászöveget szeretnénk olvasóinkhoz is eljuttatni, hiszen értékesebb és érzékenyebb hivatást mi sem tudnánk átadni a leendő tárlatlátogatóknak. A kiállítás június 9-éig látogatható.

A fiatal Goethe 1786 szeptemberében érkezett Rómába, és aztán másfél évig maradt ott. A város neki, mint ahogyan más újonnan érkezőknek vagy a hosszabb-rövidebb ideje már ott élőknek sok meglepetéssel szolgált. Az antik szobrászat híres remekeit – a belvederei

nyomán új perspektíva nyílt, amely nemcsak a tér távolába, hanem a korok rétegein át az idő mélyére vezette a képzeletet. Ha az ember ma kinéz a Museo Campidoglio falába vágott keskeny nyíláson, maga is megpillanthatja az ókori római utcák messzibe futó vonalát, a valamikor két oldalt emelkedő épületek monumentális romjait, a ledől oszlopok rézsútosan egymásnak támaszkodó „szeleteit”; nem egymástól elszigetelt részleteket, gyönyörűséges törmeléklet lát a szemlélő, hanem egymással összefüggő, értelmesen tagolt, áttekinthető hálózatot, rendszert, egy antik város eleven és érthető egységét, felfogható és átélhető, szinte tapintható valóságát; az időnek, a történelemnek azt a valóságát, amely Goethét annak idején egész életére lebilincselte. Római szomszédja, a festő Tischbein ismert képén meg is örökítette a dombokról a városra lepillantó, a látványon merengő költőt.

Fotók: Toth Adrián

elsősorban az oszlopok ragadták meg figyelmét; ezeket a másodlagosan felhasznált, magas és karcú elemeket a Fórum omladozó római kori épületeiből hozták át ide. Velük jött észrevétlenül az idő is, egy más idő, más építész, más kultúra; a magasból alánéző oszlopfők, a hengeres oszloptesten végigfutó kanellúrák nem terelhetik el a néző figyelmét arról a meglepő tényről, hogy ezek az új helyükön felállított oszlopok, nem igazi architektúrais elemek, hiszen nem támasztanak alá semmit, nem ők hordozzák a boltozat súlyát. Mintha csak a bibliai „ég oszlopai” lennének; a platóni eszmerendszer „tartópillérei”: az európai kultúra számára mindenképpen a rend, a törvény ölt formát általuk.

A zarái napok tanulsága König számára elsősorban ennek megértése és átélése volt, de egyúttal annak felismerése is, hogy az oszlopokon végigsikló élek, a közöttük puhán árnyékos mélyedések elegáns hullámvázása rokon a tengerhullámok folytonosan ismétlődő alakzataival, a mediterrán lépcsősorok eleven ritmusával; és a kikötői tuskók (a „bakok”) – amelyekhez a matrózok durva kötéllel vagy lánccal rögzítik a hajót – formája maguk is „oszlopok”. Koroknak és kultúráknak, magának a történelemnek ez a magától értetődő természetességgel egymásra torló rétegződése Zárában közvetlenebbül és közelebről érintette Königt, mint korábban bármikor. Itt a kiállításon látható egyik nagy festményének közepén antik oszlopok és oszloptörödékek között modern kávéházi teraszok és szabadterei munkahelyek napernyője virít. A színek – élénk piros, árnyékos kék – hangosan felelnek egymással, de az idő könnyű, levegős közegében ma és régmúlt, a történelmi korok fanyar harmóniába simulnak.

Tudjuk, König eddig is elsősorban a formát kutatta, azokat a lehetőségeket és módszereket kereste, amelyekkel sikerül egy látvány részleteiből, töredékeiből érvényes képet alkotni. Az adriai nyár ebben előzőlegyen sietett

segítségére: megtalálta a formát, amelynek tisztasága, belső arányai és energiával telt harmóniája új lehetőségekkel töltötte meg eddigi gondolkodását, egész munkásságát. Amilyen hirtelen lehetett a felismerés a maga idején, a művészi gyakorlat most olyan óvatosan és tapintatosan járja át az új festményeket és plasztikákat anélkül, hogy érvénytelenítene a korábbi König-műveket. A kékes fényben játszó sűrű oszlopsorok mögött felsejlik a *Gyerekkori monumentumok* képsorozat holdsütéses melankóliája, a bronzreliefek háttérében mintha a még korábbi fa domborműveken megjelenő bábúmodellek mozdulatai társulnának az oszloptestek hajlékonyan rövidülő plasztikájával, a kék-fekete festmények és akvarellek szárnyaszerű rétegei a várrajzok különös, szintvonalas „domborzatát” idézik. Most látszik igazán, milyen szorosan kapcsolódik az európai művészet és történelem folyamatosságához, a nagy festészeti és kulturális tradíció problémáihoz, és most látszik az is, minden szembeötlő formai különbség ellenére milyen közel került azokhoz a kortársaihoz (Jovánovics György, Megyik János), akik ugyanennek a hagyománynak a sodrában „úsznak az árral”.

A Szt. István Király Múzeum örzi König Frigyesnek egy sokrészű nagy kompozícióját 1995-ből; *A Nagy Utazás* a címe. Mintha ugyanaz a kikötői jelenet ismétlődne hétszer az időnek és a térnek különös fénytörésében. A mából visszapillantva e műre, szívesen látja az ember afféle korai jóslatnak, amely a zarái utazást vetíti előre.

„Azért utazol, hogy újra átéljed a múltat – kérdezi a khán Italo Calvino Láthatatlan városok című könyvében beszélgetőtársától –, azért utazol, hogy megtaláld a jövődet?”
„A távol nem más – válaszolja Marco – mint negatív tükör. Az utazó felfedezi azt a keveset, ami a sajátja, miközben felfedezi azt a sok mindent, amit nem ért el és nem ér el soha.”

Kovalovszky Márta

Apollót vagy a Laokoon-csoportot – már a 16. század eleje óta ismerték, de a 18. század sokfelé folyó ásatásai – ha mai mértékkel nem is voltak túlságosan szakszerűek – ezekben az években meglepő új látványokkal gazdagították a várost és látogatóit. Ez nemcsak Rómában volt így. Azon a régi századvégen egész Itália szerte megtörtént: az újonnan előkerült és fokozatosan egymáshoz kapcsolódó töredékek

Goethe Róma-élményéhez hasonlóan képzelhetjük el annak a napnak benyomásait, amelyen pár évvel ezelőtt König Frigyes először Zárában járt, és megállt az egykori római Fórumon. Valószínűleg a város zezugos utcáin, az egymásra torló épületek közül és a szabálytalanul hullámozó embertömeg nyüzsgéséből érkezett oda, erre a méltóságtejesen üres térségre. Mellette emelkedik a Szt. Donát templom, ez a 9. században épült magas és súlyos test, karéjosan hajló, zárt falaival. Mesterünk – ahogyan ismerjük őt – nyilván már előzőleg tanulmányozta a templom történetét, és számított rá, hogy odabent egymásra következő korok körétegei emelkednek egymáson, elképzelte, milyen szellemi élvezetet kínál majd szétválasztani rétegeket, értelmes rendbe fogni a teret, átlátni a részleteket, megérteni az egészet.

A kétemeletes, furcsa, egyszerre szabályos és gyengéden elrajzolt templombelsőben azonban

A Székesfehérvár és Vidéke a következő helyszíneken lelhető fel:

67 Étterem & Bistro – Jókai u. 1-3.
Aranybulla Könyvtár – Köfém ltp. 1.
Árpád Fürdő – Kossuth u. 12.
Árpád Galéria – Kossuth u. 3.
A Szabadművelődés Háza – Fürdő sor 3.
Bányató Vendéglő – Zsolnai út 39
Budai úti könyvtár – Budai út 44-46.
Cafe el Burrito Gris – Fő u. 11.
Caffé Mauro – Kossuth u. 4.
Castrum Lovagi Étterem – Várkörút 3.
Corvinus Cafe – Országzászló tér 1.
Depónia Kft. – Sörház tér 3.
Diófa Vendéglő – Kadocsa u. 32/a

Dominó Panzió – Fiskális u. 111.
Duran Szendvicsüzlet – Fő u.
Édes Élet, finomságok otthona – Piac tér 2.
Elixir Café & Bar – Fő u. 15.
Fehérvári Civil Központ – Rákóczi út 25.
Fejér Megyei Művelődési Központ – III. Béla király tér 1.
Fejérvíz Zrt. – Király sor 3-15.
Flaschner műköszörűs mester – Juhász Gy. u. 1.
Gárdonyi Géza Művelődési Ház – Sóstó 1.
Gazdaság Háza – Hosszúsétatér 4-6.
Hatpöttyös Étterem – Szent István tér 9.
Hiemer-ház – Oskola u. 2-4.

Hermann László Zeneiskola – Városház tér 3.
Hetedhét Játékmúzeum – Oskola u. 2-4.
Hold Antikvárium – Vasvári P. u. 3.
Il Fiore Pizzeria – Ady E. u. 20.
Isztambul Grill – Táncsics M. u. 6.
Jázmín Teázó – Fő u. 13.
Karsai Zrt. – Alba Ipari Zóna
Kavalkád Music Pub – Várkörút 19.
Kirst Optika – Kossuth u. 14.
Kiskakas vendéglő – Kelemen B. út 93.
Kiskulacs Vendéglő – Budai u. 26.
Kodolányi Étterem – Szabadságharcos út 59.
Kodolányi János Főiskola – Sörház tér 1.

Lánczos Kornél Gimnázium – Budai u. 43.
Lorenzo Étterem – Fő u. 5.
Macher Kft. – Sóstói út 1.
Megyeháza – Szent István tér 9.
Menta Cafe and Lounge – Koronázó tér 3.
Miss Tee Teabolt és Kávézó – Ady E. u. 32., 1. em.
Papírgaléria – Oskola u. 11.
Passage Bisztró és Kávézó – Rákóczi u. 1.
Pátria Kávéház és Étterem – Városház tér 1.
Pelikán Galéria – Kossuth u. 3-13. udvara
Petőfi Kultúrtér – Arany J. u. 22.
Picur Büfé – Csala
Polgármesteri Hivatal – Városház tér 1.

Prága Söröző és Kávézó – Fő u. 1.
Ribillió Kávézó és Söröző – Rózsa u. 1.
Semiramis kávézó – Mátyás király körút 1.
Spagetti Ház – Kégl Gy. u. 25.
Szent István Király Múzeum – Fő u. 6.
Szent István Művelődési Ház – Liszt F. utca 1.
Táncház – Malom u. 6.
Tóparti Gimnázium – Fürdő sor 3.
Vadászkürt Panzió – Móricz Zs. u. 1.
Vajda János Könyvesbolt – Fő u. 2.
Városi Képtár – Deák Gyűjtemény – Oskola u. 10.
Videoton Oktatási Központ – Berényi u. 101.
Vörösmarty Mihály Könyvtár – Bartók B. tér 1.

Székesfehérvár és Vidéke • Társadalmi, közművelődési és szépirodalmi közlöny • Főszerkesztő: Csitáry-Hock Tamás • Kiadja az Alba Civil Média Szociális Szövetkezet, Székesfehérvár, Tobak u. 17. • Megjelenés: minden páros héten, csütörtökön • Hirdetéseivel: albacivilmedia@gmail.com, telefon: 22/781-030 • Tördelés, nyomdai előkészítés: Alba Civil Média Szociális Szövetkezet • Nyomtatás: ALTO Nyomda Szolgáltató és Kereskedelmi Kft., Székesfehérvár, Irányi D. u. 6. • Ingyenes kiadvány • A Székesfehérvár és Vidéke megjelenik 5000 példányban • ISSN 2063-9260

Hirdetesszervezés, ügyintézés: Turi Zita, marketing vezető • Hirdetéseivel: a megjelenés előtti héten pénteken 16 óráig. Kérje árajánlatunkat telefonon vagy e-mailen: 22/781-030; 22/419-070 • 06-30/906-5988; mediacivil@gmail.com vagy albacivilmedia@gmail.com

ACM
ALBA CIVIL MÉDIA
Szociális Szövetkezet